

Sygn. akt III AUa 1701/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Pietkun SSA Ireneusz Lejczak
Protokolant:	Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku Z. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Z. M.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 20 czerwca 2013 r. sygn. akt V U 507/13

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 20 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w Opolu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie Z. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z 8 stycznia 2013 r., którą organ rentowy odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury w warunkach szczególnych.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

Z. M., urodzony (...), ukończył 60 lat w dacie 6 września 2010 r. Nie przystąpił do OFE, a na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił 25 lat, 7 miesięcy i 9 dni okresów składkowych oraz 1 rok, 2 miesiące i 9 dni okresów nieskładkowych, a łącznie 29 lat, 9 miesięcy i 18 dni.

W dniu 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca pozostawał zatrudniony w szczególnych warunkach łącznie przez okres 13 lat, 3 miesięcy i 6 dni, w tym w Hucie (...) w O. w okresach od 15 października 1979 r. do 30 czerwca 1980 r., od 1

lipca 1980 r. do 22 maja 1983 r., od 23 maja 1983 r. do 19 września 1983 r., od 10 października 1983 r. do 30 czerwca 1985 r., od 1 lipca 1985 r. do 10 grudnia 1987 r. oraz od 11 grudnia 1987 r. do 5 listopada 1990 r., w Hucie (...) w J. w okresie od 4 marca 1991 r. do 31 lipca 1991 r., w (...) Zakłady (...) w O. w okresie od 26 maja 1992 r. do 30 listopada 1992 r. oraz w Zakładach (...) S.A. w O. od 25 stycznia 1993 r. do 1 stycznia 1995 r.

W okresie od 15 lutego 2001 r. do 22 sierpnia 2007 r. wnioskodawca zatrudniony był w Spółce z o.o. w O.(...), w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku operatora suwnicy manipulacyjno – transportowej.

Decyzją z 30 listopada 2010 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej. Po rozpoznaniu odwołania, wyrokiem z 21 lutego 2012 r. (sygn. akt VU 175/11) Sąd Okręgowy w Opolu oddalił odwołanie wnioskodawcy, orzekając jednocześnie o braku prawa do emerytury pomostowej oraz emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 13 września 2012 r. (sygn. akt III AUa 859/12) oddalił apelację wnioskodawcy w zakresie dotyczącym prawa do emerytury pomostowej, zaś zaskarżony wyrok uchylił co do prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Wniosek odwołującego się o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych z dnia 20 czerwca 2011 r. przekazany został do ZUS Oddział w O. celem merytorycznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Zaskarżoną decyzją ZUS Oddział w O. odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie 13 lat, 3 miesiące i 6 dni takiego rodzaju pracy.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy, powołując się na przepisy art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 oraz art. 46 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stwierdził, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd ten wskazał, że Z. M. nie spełnił warunków wymienionych w wyżej wymienionych przepisach, bowiem nie wykazał wymaganego stażu ubezpieczeniowego na dzień 1 stycznia 1999 r. w wymiarze 15 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, a ponadto wiek emerytalny ukończył dopiero w 2010 r. Odnośnie tej drugiej przesłanki Sąd podkreślił, że wnioskodawca błędnie rozumie treść przepisu art. 46 w zw. z art. 32 ustawy emerytalno – rentowej, gdzie już z jego literalnego brzmienia można wywieść wniosek o konieczności spełnienia wszystkich warunków, a zatem także dożycia odpowiedniego wieku emerytalnego, do dnia 31 grudnia 2008 r.

Z wyrokiem tym nie zgodził się wnioskodawca, wywodząc apelację, w której zarzucił orzeczeniu naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego:

- art. 46 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w/s wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez błędną ich wykładnię i przyjęcie, że wnioskodawca nie spełnia warunków określonych w tych przepisach, gdyż wiek 60 lat uzyskał dopiero w 2010 r., a nie do końca grudnia 2008 r., a ponadto nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych,
- art. 233 § 1 k.p.c. przez pominięcie części zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i nie dokonanie oceny charakteru pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w okresie od 15 lutego 2001 r. do 22 sierpnia 2007 r., pomimo że okres ten mógł być uznany za pracę w warunkach szczególnych i mógł mieć istotny wpływ na wynik niniejszego postępowania, a w szczególności na prawo wnioskodawcy do emerytury.

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do emerytury od dnia złożenia wniosku oraz zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych za I i II instancję, ewentualnie o

uchylenie tego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew pogładowi skarżącego Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych i wyczerpujących ustaleń w zakresie stanu faktycznego sprawy, a wydany przez ten Sąd wyrok odpowiada prawu.

Spór dotyczył rozstrzygnięcia, czy wnioskodawca spełnia warunki do przyznania mu prawa do emerytury w obniżonym wieku. Organ rentowy odmówił bowiem ubezpieczonemu spornego prawa z powodu niespełnienia przez niego przesłanki uzyskania w określonej dacie wymaganego wieku emerytalnego, określonego w przepisach art. 32 w zw. z art. 46 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, ani też spełnienia do dnia 1 stycznia 1999 r. przesłanki legitymowania się wymaganym stażem ubezpieczeniowym określonym w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że skorzystanie z możliwości przejścia na emeryturę przy obniżonym wieku jest wyjątkiem od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dlatego wymagana jest ścisła interpretacja przepisów w tym zakresie. Istotne jest przy tym także, że przyznanie świadczenia uzależnione jest od łącznego spełnienia wszystkich wymaganych przez prawo warunków.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2013.1440 j.t.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Przy czym prawo do tej emerytury przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Przepis art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy stanowi natomiast, że ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Zgodnie z § 4 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w/s wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie, stosownie do brzmienia art. 46 cyt. wyżej ustawy, prawo do emerytury na warunkach określonych m. in. w ww. art. 32 przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;
- 2) warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 r.

Jak to wynika z analizy wyżej przytoczonych przepisów, osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r. mogą ubiegać się o przyznanie emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie następujących przepisów ustawy

emerytalno - rentowej, tj. art. 46 w zw. z art. 32 i art. 184 w zw. z art. 32. W odniesieniu do pierwszego z przepisów, warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych jest spełnienie wszystkich wymaganych przez ustawę warunków łącznie na dzień 31 grudnia 2008 r., w tym także dożycia wieku emerytalnego, natomiast w przypadku art. 184 tej ustawy, warunkiem przyznania emerytury jest spełnienie do 1 stycznia 1999 r. wyłącznie przesłanki stażu (zwykłego i szczególnego), natomiast wiek emerytalny ubezpieczony może osiągnąć później.

Mając na uwadze powyższe rozważania słusznie Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawcy nie przysługuje prawo do świadczenia na podstawie art. 46 w zw. z art. 32 omawianej ustawy. Przepis art. 46 ust. 1 pkt 2 wymaga bowiem od ubezpieczonych, by wszystkie warunki do uzyskania emerytury spełnili do 31 grudnia 2008 r., tymczasem wnioskodawca 60 lat osiągnął dopiero w 2010 r. Swoje stanowisko w tym względzie Sąd I instancji w sposób szczegółowy uzasadnił, wobec czego nie ma potrzeby ponownego przytaczania zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku argumentów.

Wnioskodawca nie ma także prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych, bowiem na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. 1 stycznia 1999 r., udowodnił jedynie 13 lat, 3 miesiące i 6 dni takiej pracy, wobec wymaganych 15 lat szczególnego stażu. Co istotne, w tym względzie, zostały ubezpieczonemu uznane wszystkie żądane przez niego lata pracy w warunkach szczególnych. Co się zaś tyczy wskazywanego przez apelującego, jako okres pracy w warunkach szczególnych, zatrudnienia w okresie od 15 lutego 2001 r. do 22 sierpnia 2007 r. w Spółce z o.o. (...) w O., to niezależnie od rzeczywistego charakteru tej pracy, nie mogłaby być ona uwzględniona do przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalno - rentowej, jako że przypadała na okres po 1 stycznia 1999 r.

W konsekwencji należało uznać, że zarówno zaskarżona decyzja organu rentowego, jak i wydany w następstwie jej zakwestionowania wyrok Sądu I instancji, są prawidłowe.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł o oddaleniu apelacji wnioskodawcy jako bezzasadnej.

R.S.